МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

С. Коцюруба
Принципи суверенітету та невтручання в умовах кіберпростору в міжнародному публічному праві *624*

О. Альошин
Цифрова трансформація правових відносин, електронного документообігу та кібербезпеки: наслідки та перспективи *626*

К. М. Майстренко
Соціальна безпека як ключовий компонент системи соціальної політики в умовах воєнного стану: виклики та стратегічні пріоритети *628*

О. В. Фірстенко
Відтворення конкурентоспроможного людського капіталу як стратегічний ресурс національної безпеки України в умовах повоєнного відновлення *630*

ІННОВАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ І ДИЗАЙНІ

С. В. Білобловський
Побудова та впровадження системи управління даними в сфері звітування зі сталого розвитку з урахуванням передових глобальних практик і інноваційних технологій *633*

А. В. Косолап
Місце необанків у період війни *636*

О. М. Янчуков
Основні напрями вивчення іміджу бібліотеки в умовах соціальних трансформацій в Україні *639*

І. Колісник
Сучасні підходи до розпізнавання рукописних текстів: порівняння традиційних та глибоких методів машинного навчання *642*

О. О. Бондаренко
Інноваційні методи та технології прогнозування динаміки фінансових процесів *645*

Ю. Б. Чернявська
Застосування технології геофенсінгу в обліку оплати праці на будівельному підприємстві *648*

О. Ю. Тишко
Еволюція вітчизняних процесів цифровізації економіки в умовах викликів сучасності *650*

Є. В. Грігєрман
Інноваційні підходи в маркетинговій діяльності підприємств будівельної галузі *654*

С. В. БІЛОБЛОВСЬКИЙ
аспірант Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу Міжрегіональної Академії управління персоналом, м. Київ
ORCID https://orcid.org/0000-0003-1635-8093

ПОБУДОВА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДАНИМИ В СФЕРІ ЗВІТУВАННЯ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ З УРАХУВАННЯМ ПЕРЕДОВИХ ГЛОБАЛЬНИХ ПРАКТИК І ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ESG-СТАНДАРТИ, ЦИФРОВІ РІШЕННЯ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ)

У XXI столітті сталий розвиток став однією з ключових тем на глобальному рівні. Зростаюча увага до кліматичних ризиків, соціальної відповідальності бізнесу та етичного управління зумовила формування нової парадигми корпоративної звітності — ESG-звітування (Environmental, Social, Governance). Для України, як країни-кандидата на вступ до ЄС, побудова сучасної системи ESG-звітування є критично важливою умовою інтеграції до європейського ринку.

Україна перебуває у процесі гармонізації свого законодавства з Директивою ЄС CSRD [1] , яка з 2024 року зобов'язує великі компанії ЄС та їх дочірні підприємства у третіх країнах готувати звіти зі сталого розвитку. В Україні наразі здійснюється розробка законопроєкту про нефінансову звітність, участь у проєктах технічної допомоги ЄС та публікація ESG-звітів на добровільних засадах.

Станом на травень 2025 року в Україні не прийнято окремого закону, який би зобов'язував усі компанії подавати нефінансову звітність відповідно до стандартів ESG або CSRD.

Проте, у 2017 році Верховна Рада України внесла зміни до Закону "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", які зобов'язують великі та середні підприємства подавати звіт про управління. Цей звіт включає елементи нефінансової інформації, такі як екологічні та соціальні аспекти діяльності підприємства, що частково відповідає вимогам Директиви ЄС 2013/34/ЄС .

Крім того, у жовтні 2024 року Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку [2]. Необхідність впровадження Директиви (ЄС) 2022/2464 в Україні зазначено у Звіті Європейської Комісії щодо України за 2023 рік до Повідомлення про політику розширення Європейського Союзу 2023 року. Цей документ передбачає поступове впровадження в Україні практик складання, подання та оприлюднення звітності зі сталого розвитку на основі Європейських стандартів звітності (ESRS). Стратегія також передбачає запровадження

процедур аудиту такої звітності та механізмів контролю якості аудиторських послуг. Цей документ є першим офіційним кроком до гармонізації національного законодавства з Директивою ЄС CSRD та стандартами.

Відповідно, реалізація Стратегії щодо впровадження звітності зі сталого розвитку в Україні здійснюється через досягнення двох стратегічних цілей, що охоплюють як складання, так і аудит нефінансової звітності підприємств:

- Стратегічна ціль 1. Запровадження звітності зі сталого розвитку відповідно до стандартів ЄС (ESRS).
- Стратегічна ціль 2. Впровадження в Україні аудиту звітності зі сталого розвитку.

Ці норми є обов'язковою до виконання для відповідних підприємств і є перехідним етапом до повноцінного регулювання звітності через прийняття Закону України "Про нефінансову звітність". Учасникам процесу вже зараз необхідно:

- Визначити відповідальних осіб за підготовку ESG-звітів.
- Почати збір даних відповідно до вимог ESRS.
- Інвестувати у цифрові рішення для автоматизації звітності.
- Готуватися до зовнішнього аудиту нефінансової інформації

Таким чином, хоча окремий закон про обов'язкову нефінансову звітність ще не прийнято, Україна активно працює над гармонізацією свого законодавства з європейськими стандартами у цій сфері. Організаціям, особливо тим, що мають намір виходити на європейські ринки або залучати іноземні інвестиції, вже зараз рекомендується впроваджувати практики нефінансової звітності згідно з міжнародними стандартами, такими як GRI, SASB або ESRS.

Для практичного застосування вимог стандартів слід розробити та впровадити ряд практичних рішень та належний інструментарій на рівні окремих організацій, які є компонентами сучасної системи управління ESG-даними

Така система має включати визначення ключових показників, процесів збору та валідації даних, контроль якості та автоматизацію звітності. Найкращі практики управління охоплюють ESG Governance, трасованість даних і впровадження єдиних політик.

Big Data, хмарні платформи та блокчейн використовуються для обробки та зберігання ESG-даних. Штучний інтелект (ШІ) застосовується для аналізу ризиків, автоматичної обробки документів та генерації звітності. Зокрема, алгоритми машинного навчання можуть виявляти ESG-ризики (наприклад, вразливість до зміни клімату або соціальні інциденти).

Актуальним трендом є застосування генеративних моделей (LLMs) — як інструменту для автоматичного складання звітів за заданими шаблонами.

Генеративні моделі великого масштабу (Large Language Models, LLMs), зокрема GPT-подібні архітектури, відкривають нові можливості для автоматизації підготовки нефінансових звітів підприємств. Завдяки навчанню на великих масивах текстів, LLMs здатні:

- розпізнавати логічну структуру звітування з урахуванням міжнародних вимог до змісту та форматування;
- автоматично формувати звітні документи (розділи, підрозділи, таблиці, графіки) на основі заданих шаблонів та вихідних даних (у вигляді метрик або коротких текстових фрагментів);
- адаптувати текст під цільову аудиторію — інвесторів, регуляторів, громадськість — дотримуючись професійного стилю мовлення та термінології;
- здійснювати перевірку на послідовність, стилістичну узгодженість та відповідність стандартам (наприклад, ESRS або GRI).

В свою чергу, інструментарій NLP (Natural Language Processing) має бути тренований та адаптований для автоматичної обробки документів та витягування метрик із нефінансової звітності.

Технології NLP дозволяють ефективно обробляти великі обсяги нефінансової звітності, витягуючи ключові метрики сталого розвитку. Наприклад, дослідження Кац (Katz) та інші [3] порівнює ефективність ChatGPT з традиційними методами пошуку ключових слів для витягування інформації про статус забезпечення та відповідність звітів ESG стандартам. Результати показали, що ChatGPT демонструє вищу специфічність, але меншу чутливість порівняно з методами пошуку ключових слів, що свідчить про потенціал LLMs у контекстному аналізі текстів.

Використання LLMs у поєднанні з NLP-технологіями утворює потужний інструментарій для створення "інтелектуальних платформ" зі сталого звітування, які забезпечують високий рівень автоматизації, персоналізації та відповідності нормативним вимогам.

В якості прикладу рішень з автоматизації зі сталого звітування можна навести продукти IBM Envizi ESG Suite [4], Persefoni AI (Carbon Accounting) [5] та Datamaran (AI-powered ESG insights) [6].

Попри наявність потенціалу, існують об'єктивні бар'єри, які стосуються можливості ефективного запровадження в Україні відповідних інструментів звітування зі сталого розвитку: воєнний стан та триваюча військова агресія з боку РФ, низька поінформованість, відсутність готових IT-рішень, дефіцит кадрів та досвіду.

До рекомендацій із ефективного та своєчасного запровадження практичних рішень з врахування регуляторних вимог зі сталого розвитку можна включити створення національного реєстру ESG-звітів, навчальні програми та державно-приватне партнерство.

Цифрова система ESG-звітування — стратегічна інвестиція у прозорість і довіру. Впровадження цифрових рішень та ШІ дозволить Україні досягти високих стандартів сталого розвитку та інтегруватися в європейський економічний простір.

Джерела

1. Directive - 2022/2464 - EN - CSRD Directive - EUR-Lex. EUR-Lex – Access to European Union law – choose your language. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464 (дата звернення: 04.05.2025).
2. Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-р (дата звернення: 04.05.2025).
3. *Katz S., Gu Y., Jiang L.* Information Extraction from ESG Reports Using NLP: A ChatGPT Comparison. URL: https://doi.org/10.2139/ssrn.4836432 (дата звернення: 11.05.2025).
4. IBM Envizi ESG Suite. *IBM — United States*. URL: https://www.ibm.com/products/envizi (дата звернення: 11.05.2025).
5. Persefoni AI: Carbon Accounting and Reporting Platform [Електронний ресурс]. URL: https://www.persefoni.com/persefoniai (дата звернення: 11.05.2025).
6. Solutions | ESG Software | The Smart Way to ESG. Datamaran | ESG Platform. URL: https://www.datamaran.com/esg-software (дата звернення: 11.05.2025).